

Digitaliseringens effekter på ekonomin

Entreprenörskapsforum (2019-03-26)

Cecilia Skingsley,
Vice riksbankschef

Mitt tal idag

Digitaliseringen:
Ökar produktiviteten?
Vart befinner vi oss?

Samhällsförändringar till
följd av teknikskiften

Förändrad tankemod för
penningpolitiken

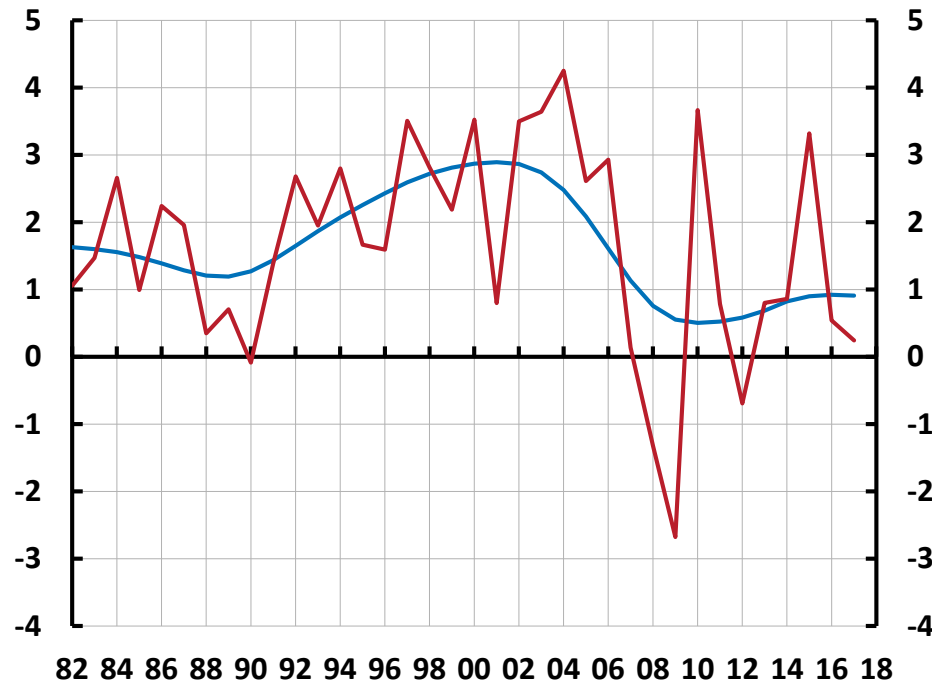
”Datorernas tidsålder syns överallt förutom i produktivitetsstatistiken”*

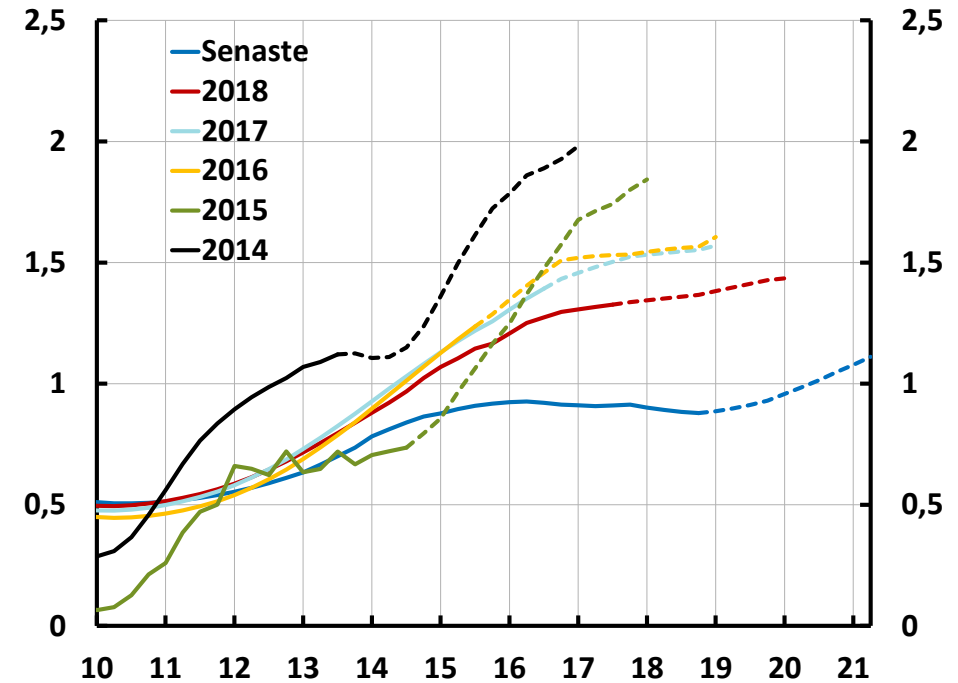
*Robert Solow (1987), "We'd better watch out", New York Times Book Review, 12 juli 1987, sida 36.

Låg produktivitet under senare år

Trendproduktiviteten har fallit...

...och vi har fått nedrevidera våra prognoser

Anm. Årlig procentuell förändring. Trendproduktiviteten är beräknad som BNP-trenden dividerat med trenden för arbetade timmar. BNP-trenden är beräknad med hjälp av en produktionsfunktion och trenden för arbetade timmar är bedömd av Riksbanken. Prognoserna avser trendproduktiviteten och är de prognoser som gjorts inför de penningpolitiska mötena i februari varje år.

Källor: SCB och Riksbanken

Är vi i installations- eller spridningsfasen?

Digitaliseringen en möjlighet, främst bland industriföretagen

Installationsfas

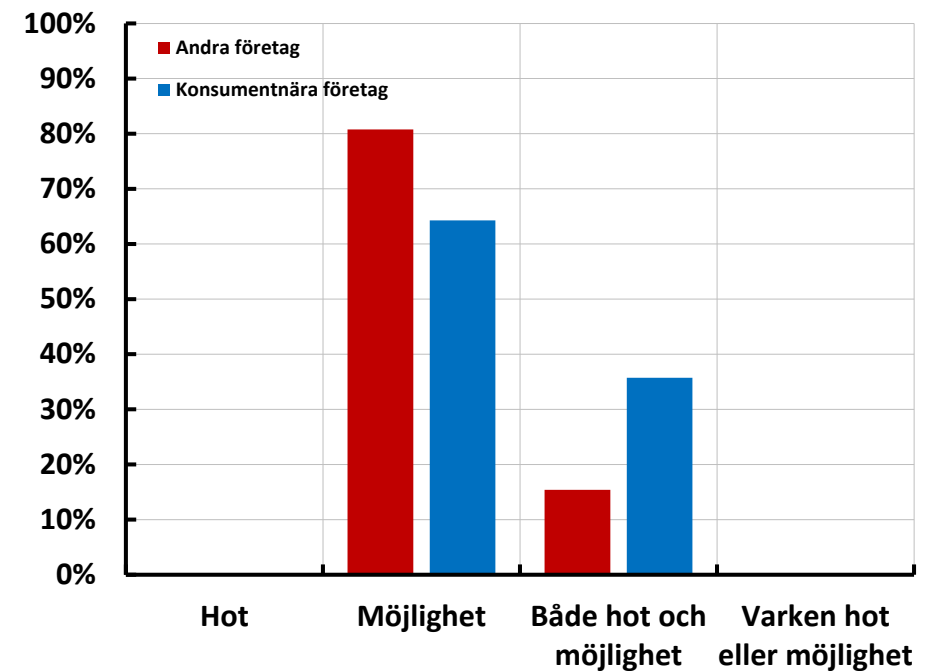
- Kreativ förstörelse
- Utforskande av nya marknader
- Tillväxt i ett par branscher och företag

Spridningsfas

- Kreativ uppbyggnad
- Marknader konsolideras
- Bred acceptans och stora fördelar för hela ekonomin

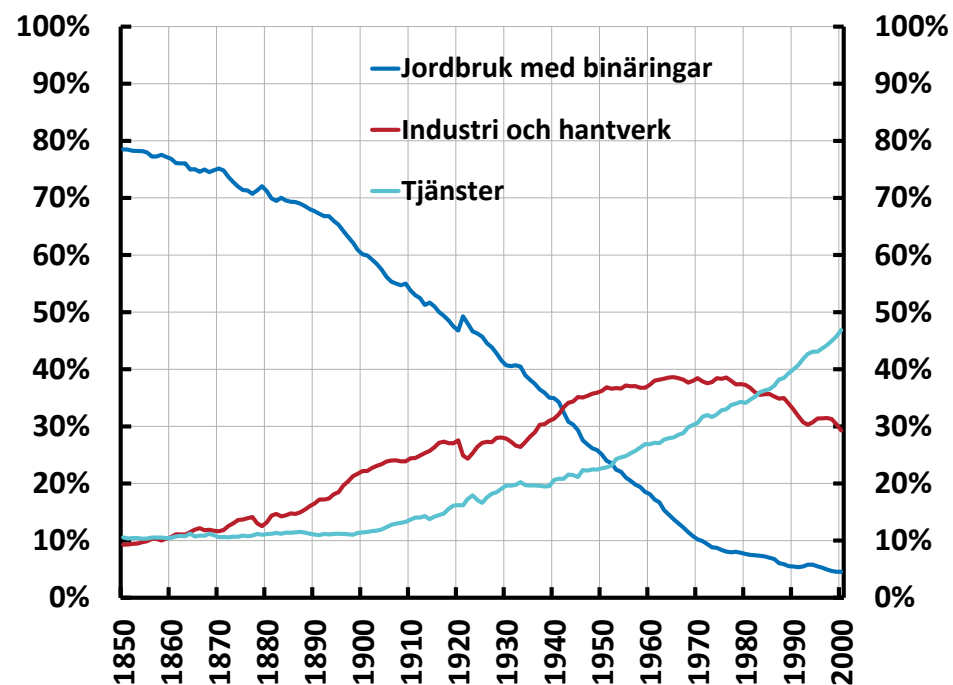
Anm. Svartsandel, procent.

Källor: Bart van Ark (2016) och Riksbankens företagsundersökning i maj 2018.

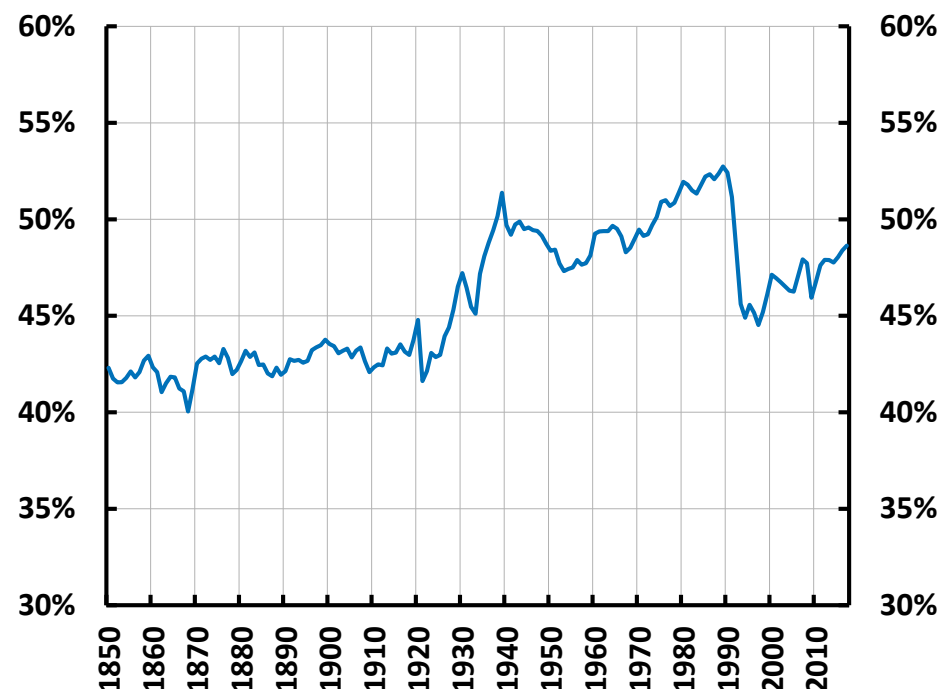
Stora strukturförändringar över tid...

Stora förändringar i arbetskraften...

Anm. Andel av sysselsatta och andel sysselsatta av befolkningen.

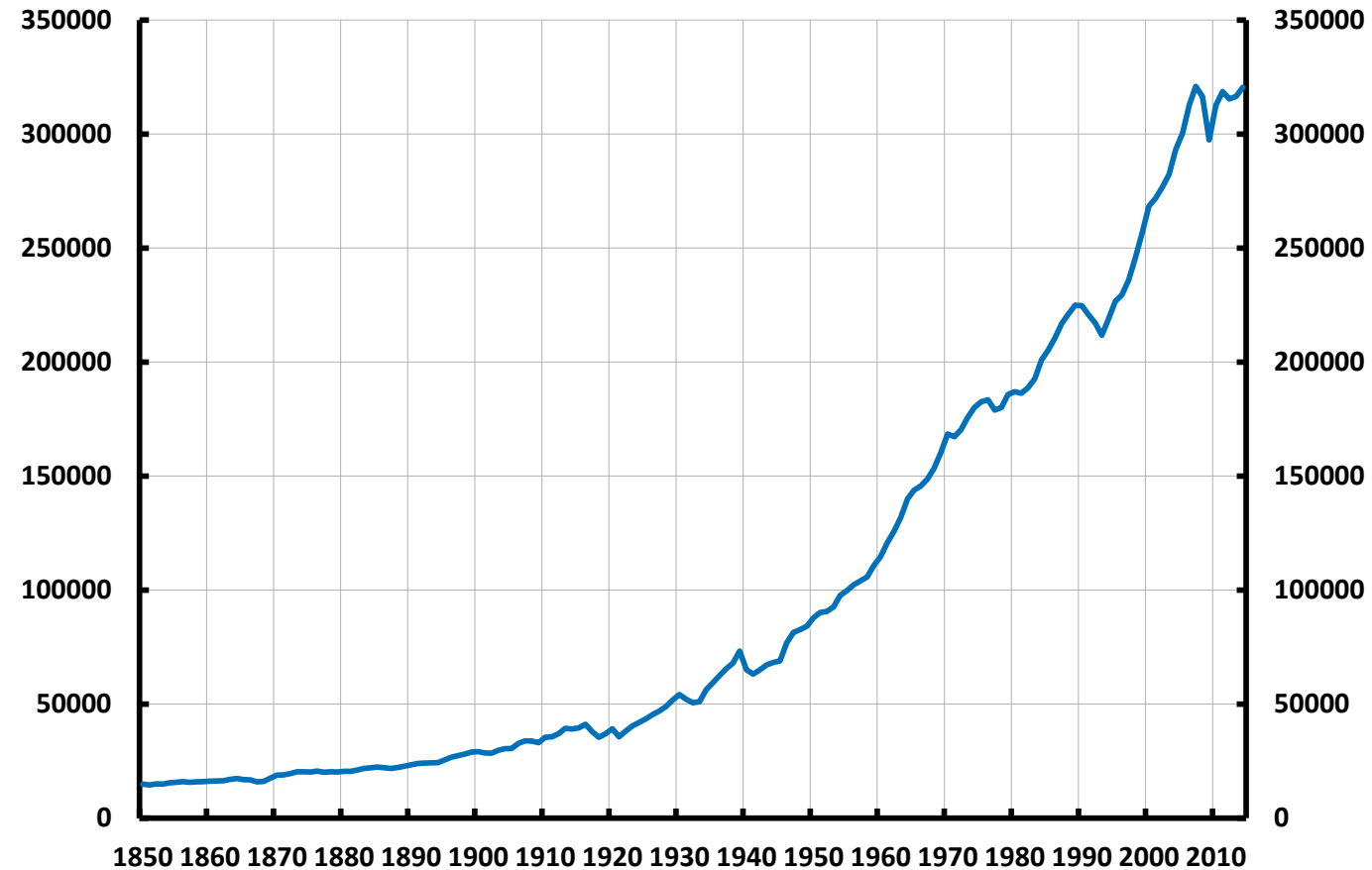
...men sysselsättningsgraden har varit hög

Källor: Edvinsson, R, (2005) 'Growth, Accumulation, Crisis: With New Macroeconomic Data for Sweden', Almqvist & Wiksell International; Stockholm. Edvinsson, R (2014), 'The Gross Domestic Product of Sweden within present borders, 1620–2012', in Historical Monetary and Financial Statistics for Sweden, Volume II: House Prices, Stock Returns, National Accounts, and the Riksbank Balance Sheet, 1620–2012 (eds. Rodney Edvinsson, Tor Jacobson and Daniel Waldenström) Sveriges Riksbank and Ekerlids och SCB.

...med stadiga välfärdsökningar

Real BNP per capita

Anm. SEK, 2000-års priser.

Källa: Edvinsson, R (2014), 'The Gross Domestic Product of Sweden within present borders, 1620–2012', in Historical Monetary and Financial Statistics for Sweden, Volume II: House Prices, Stock Returns, National Accounts, and the Riksbank Balance Sheet, 1620–2012 (eds. Rodney Edvinsson, Tor Jacobson and Daniel Waldenström) Sveriges Riksbank

Dock tydliga utmaningar på kort sikt...

- Omställningar ser enkelt ut i data
- Övergripande förbättringar är inte friktionslösa på individnivå

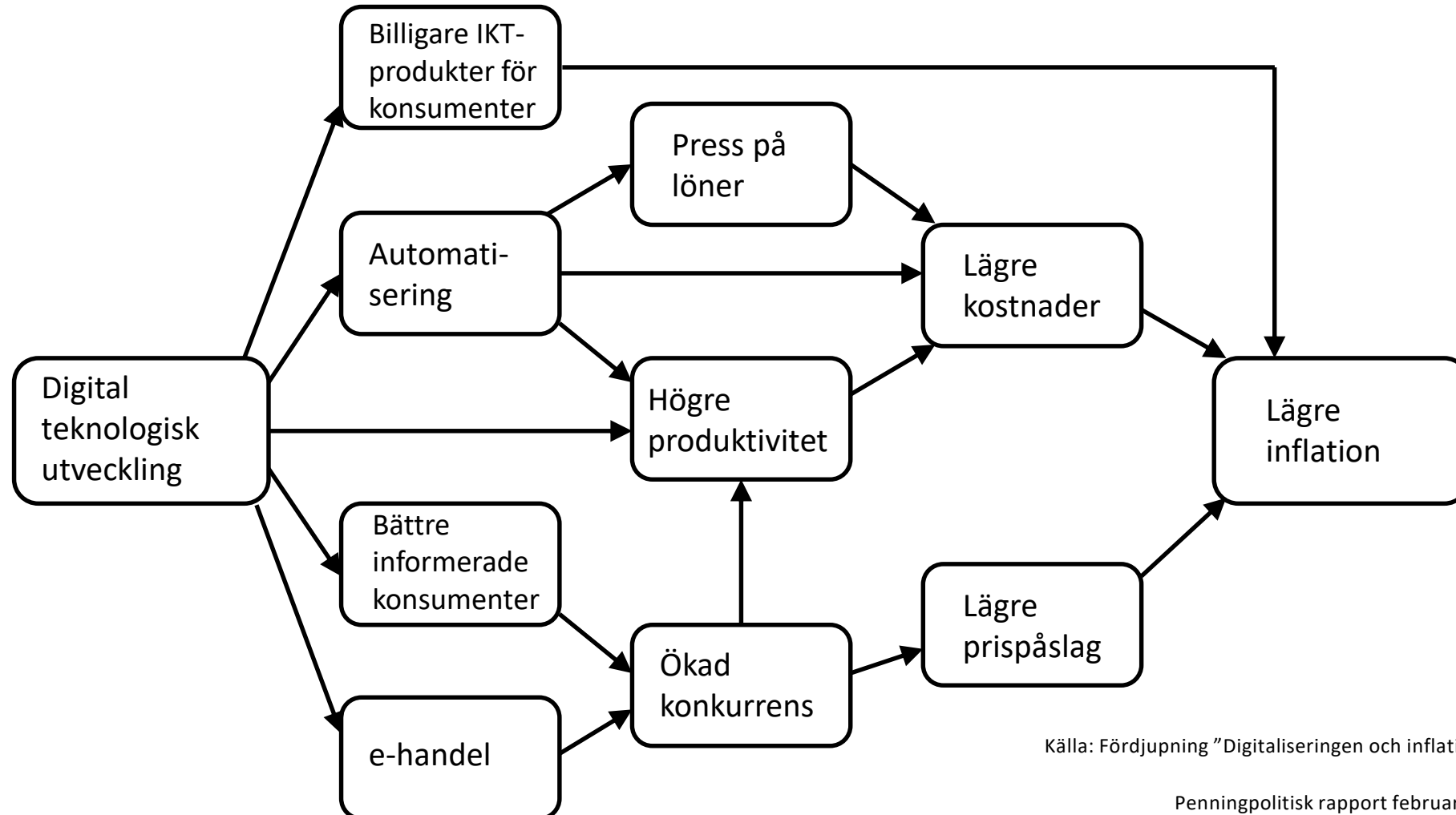

...men de kan tacklas

- Anamma ett livslångt lärande
- Transfereringssystemet är det primära verktyget för att hantera ekonomisk omfördelning
- Vid behov reglera olika marknader för att värna effektivitet och konkurrens i allmänhetens intressen

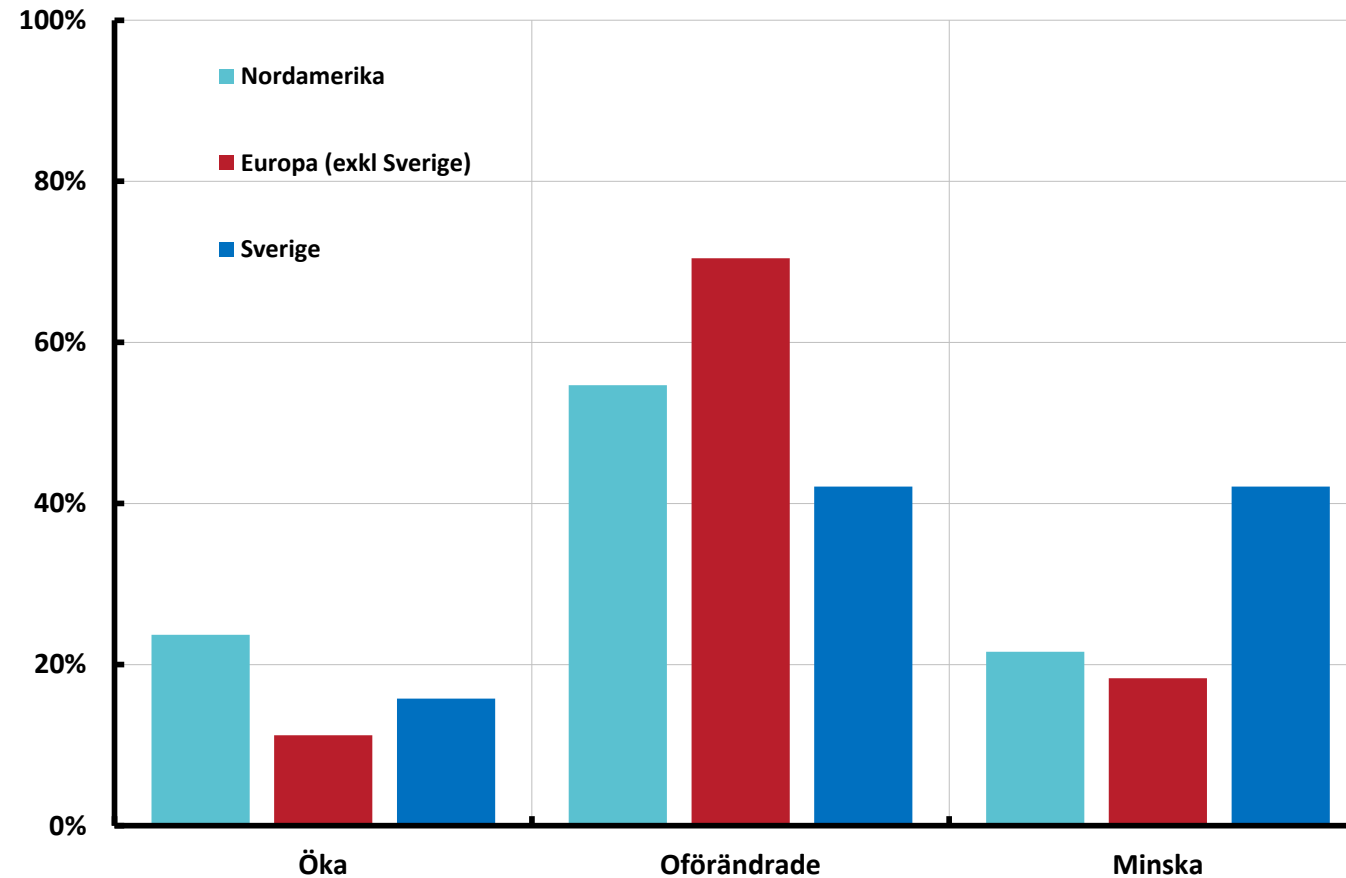

Hur digitaliseringen kan påverka inflationen

Källa: Fördjupning "Digitaliseringen och inflationen"

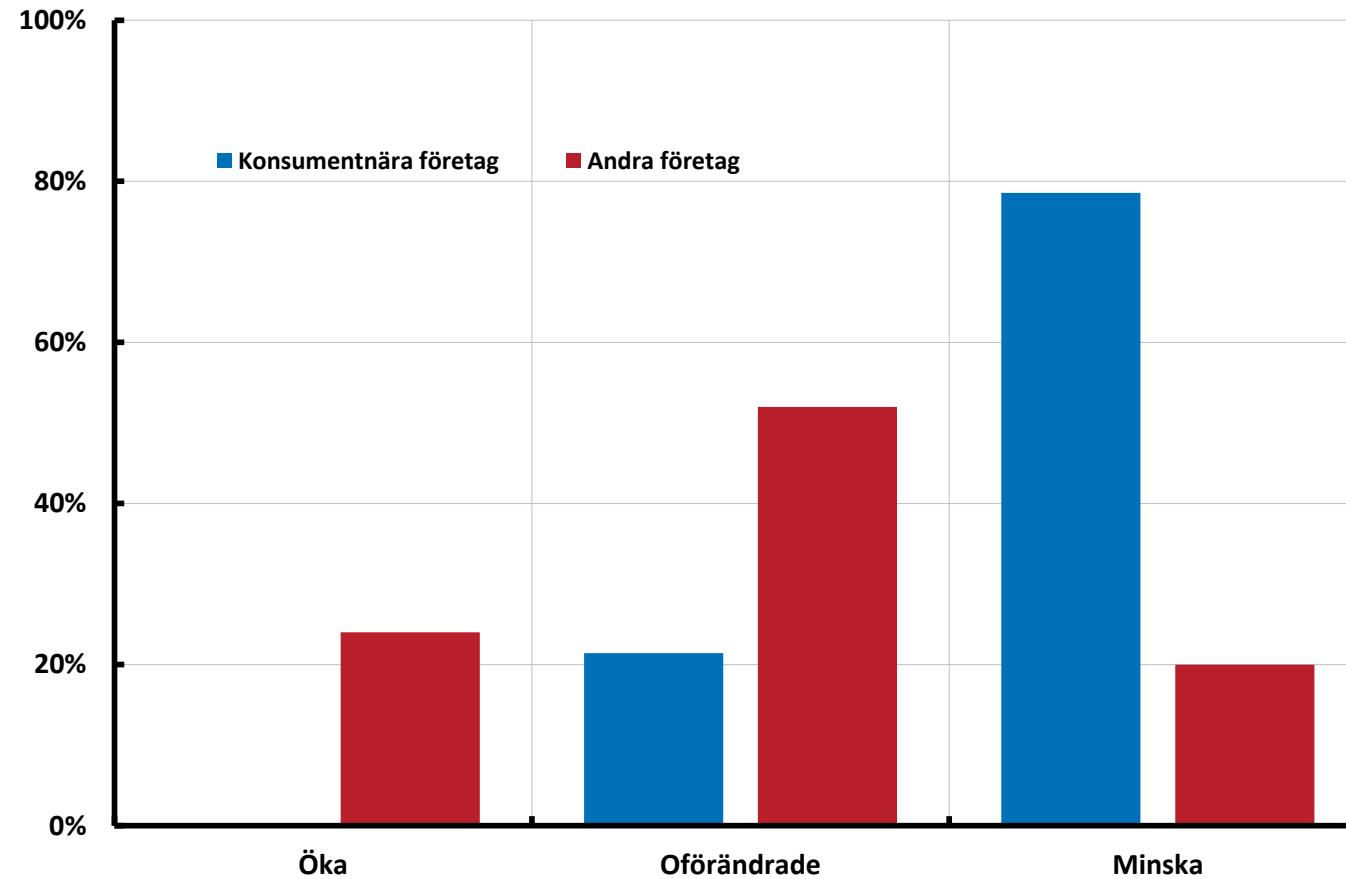
Oftare förväntas minskad sysselsättning i svenska företag...

Anm. Svartsfördelning, procent. Konsumentnära företag är företag som säljer varor eller tjänster till privatpersoner. Frågan löd: *Hur tror du att användningen av digital teknik kommer att påverka antalet anställda i ert företag de kommande tre åren?*

Källor: Riksbankens företagsundersökning i maj 2018 och Fudurich med flera, "Adoption of digital technologies: Insights from a global survey initiative", kommande i Staff Analytical Note, Bank of Canada

...och främst bland konsumentnära företag

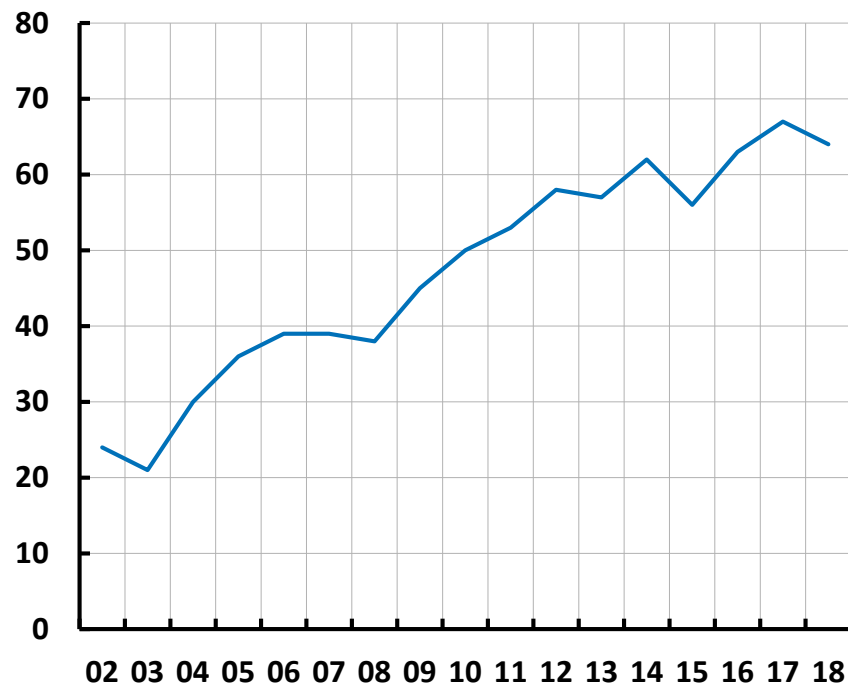

Anm. Svartsfördelning, procent. Konsumentnära företag är företag som säljer varor eller tjänster till privatpersoner. Frågan löd: *Hur tror du att användningen av digital teknik kommer att påverka antalet anställda i ert företag de kommande tre åren?*

Källa: Riksbankens företagsundersökning i maj 2018.

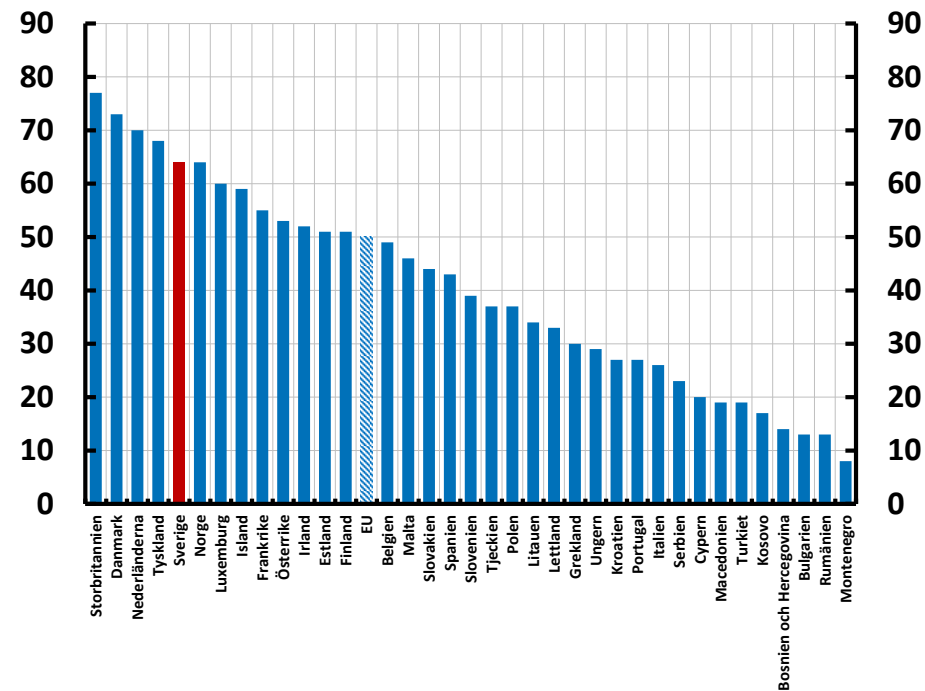
Vi använder oftare internet för inköp

Stigande andel som köpt varor eller tjänster på internet..

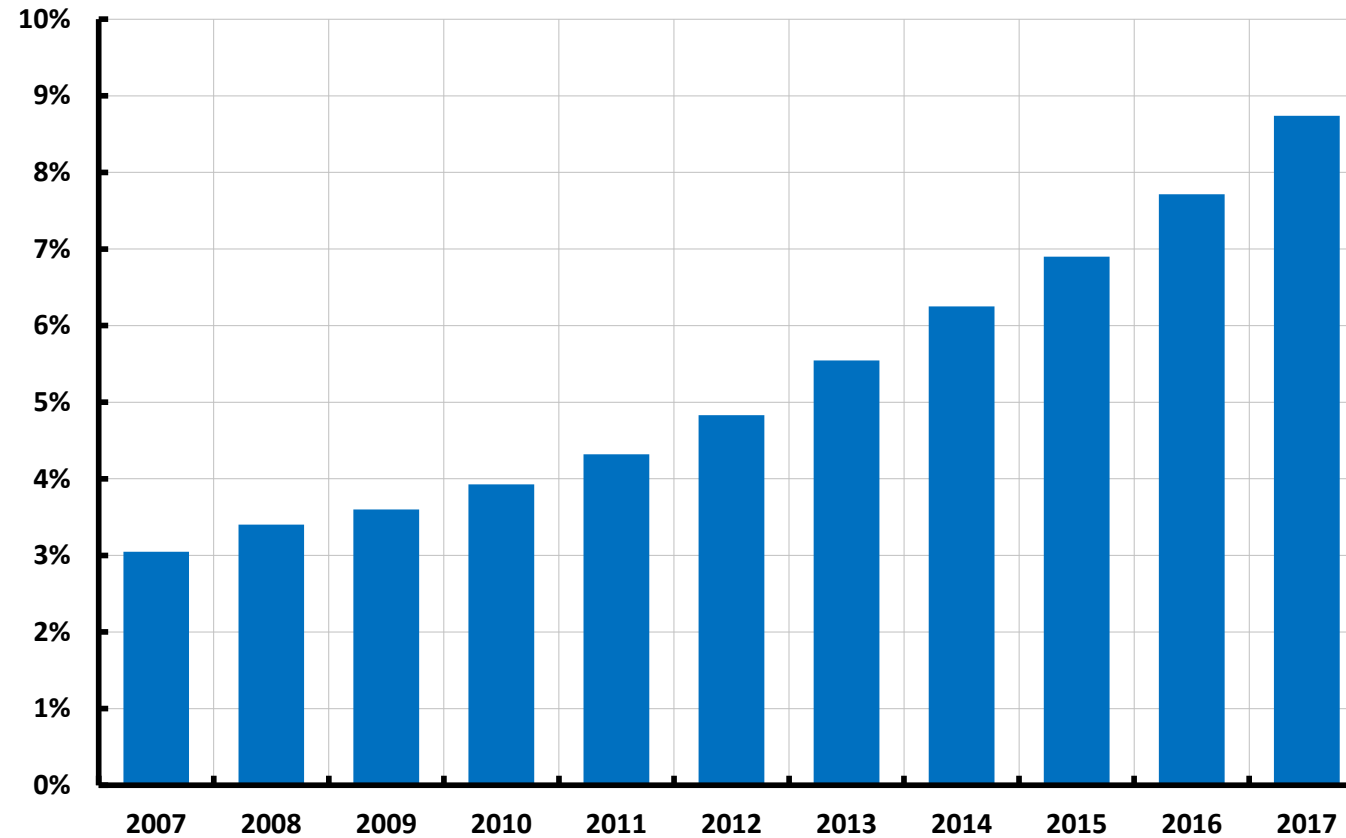
Anm. Avser andel av befolkningen som köpte en vara eller tjänst över internet de senaste tre månaderna.

...hög andel i ett europeiskt perspektiv

Källa: Eurostat.

E-handeln har blivit allt viktigare i Sverige

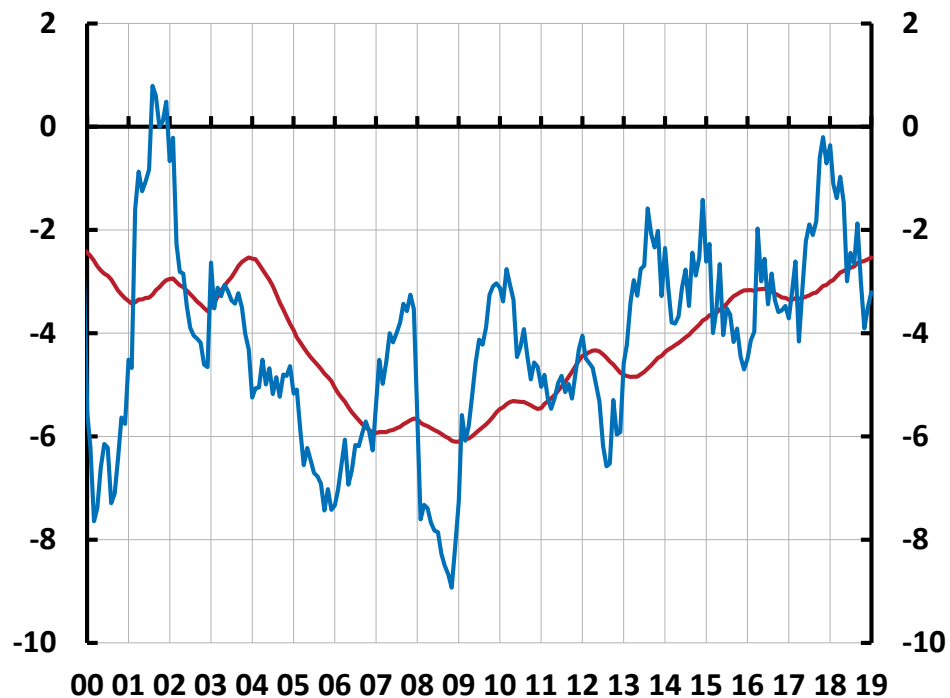

Anm. Procent av detaljhandels omsättning

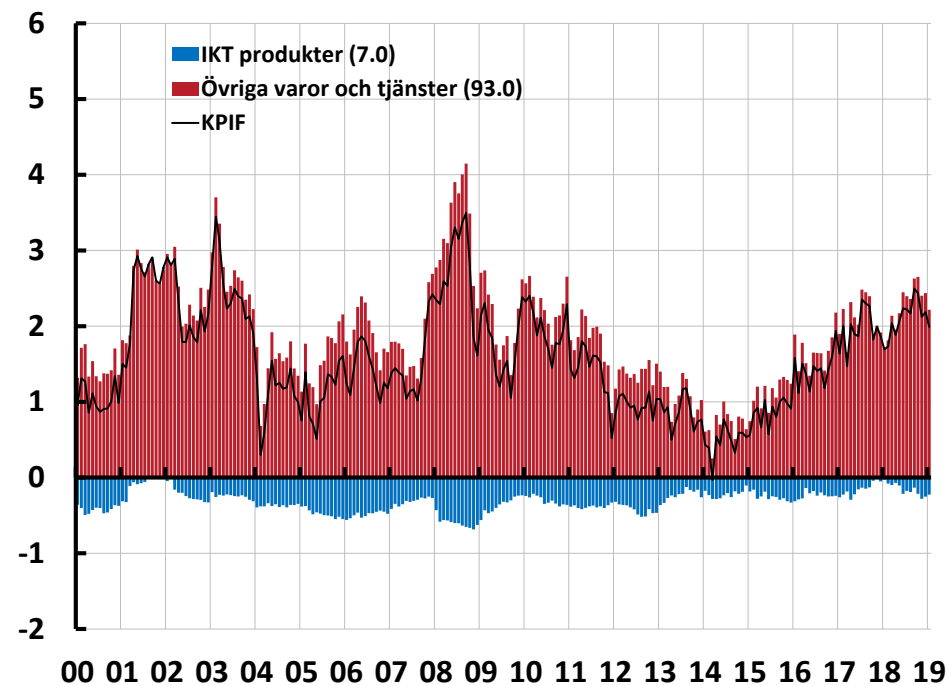
Källor: HUI Research och E-Barometern.

IKT-varor - liten påverkan på inflationen

IKT-varor bidrar inte mer negativt till inflationen nu än tidigare...

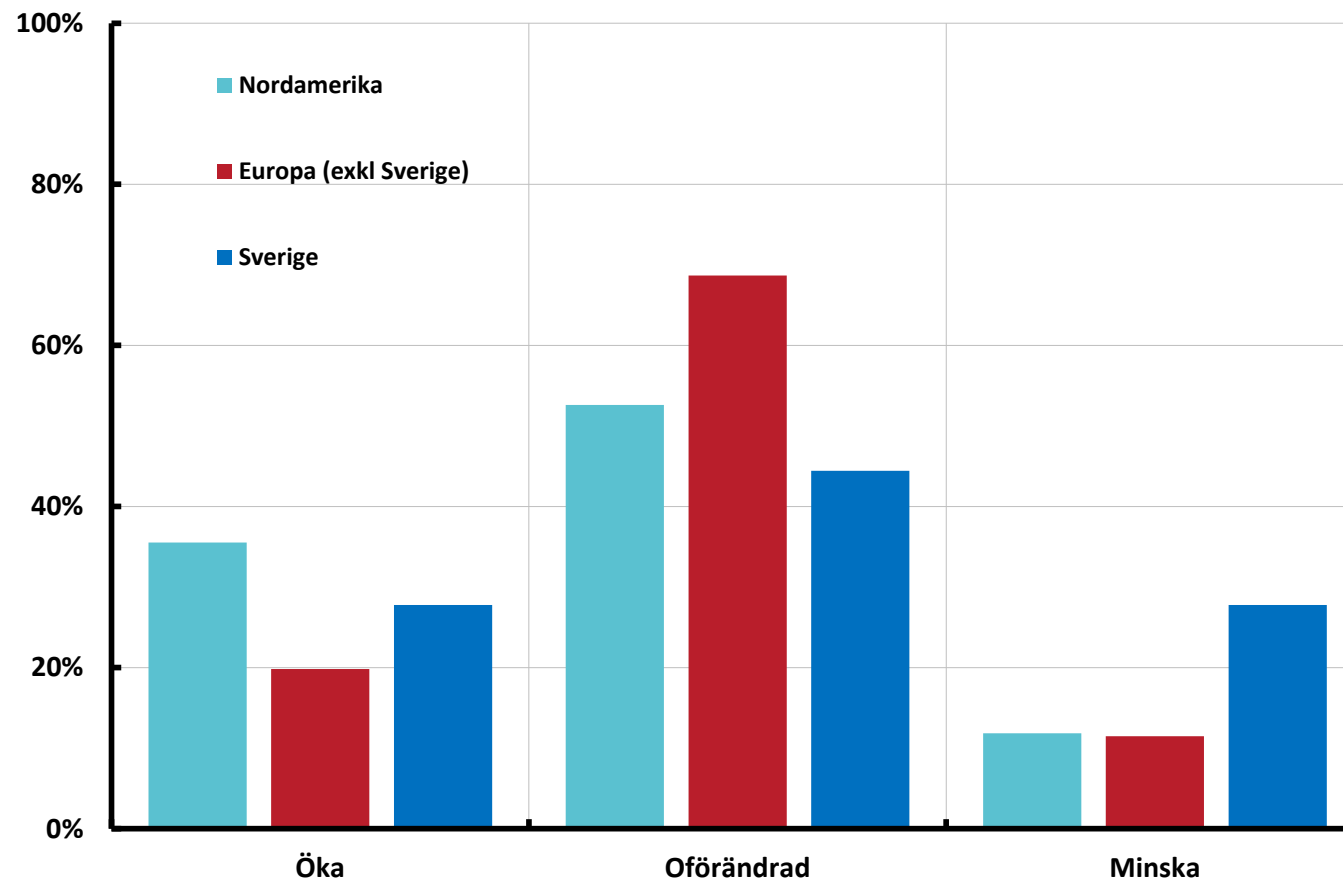
...och överlag är bidraget till KPIF litet

Anm. Årlig procentuell förändring. Den blå linjen är IKT-relaterade produkter och dit räknas bl.a. hushållsapparater, telefoni, tv, kameror, cd, dvd, leksaker, böcker och tidningar. Den röda trendlinjen är ett tre års glidande medelvärde.

Källor: SCB och Riksbanken.

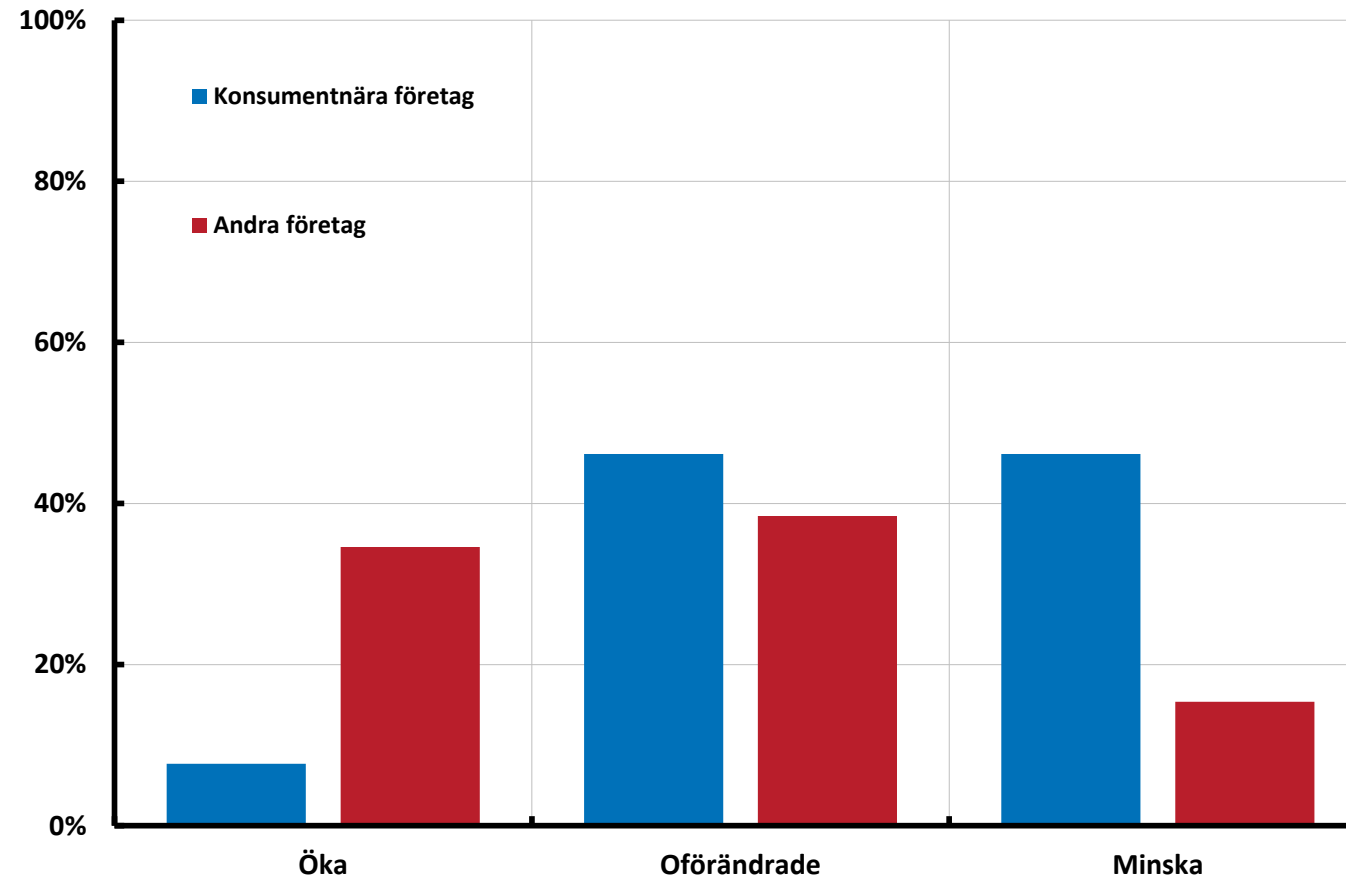
Liknande förväntade effekter på priser som i andra länder...

Anm. Svartsfördelning, procent. Konsumentnära företag är företag som säljer varor eller tjänster till privatpersoner. Frågan löd: *Hur tror du att användningen av digital teknik kommer att påverka försäljningspriset på era varor och tjänster de kommande tre åren?*

Källor: Riksbankens företagsundersökning i maj 2018 och Fudurich med flera, "Adoption of digital technologies: Insights from a global survey initiative", kommande i Staff Analytical Note, Bank of Canada .

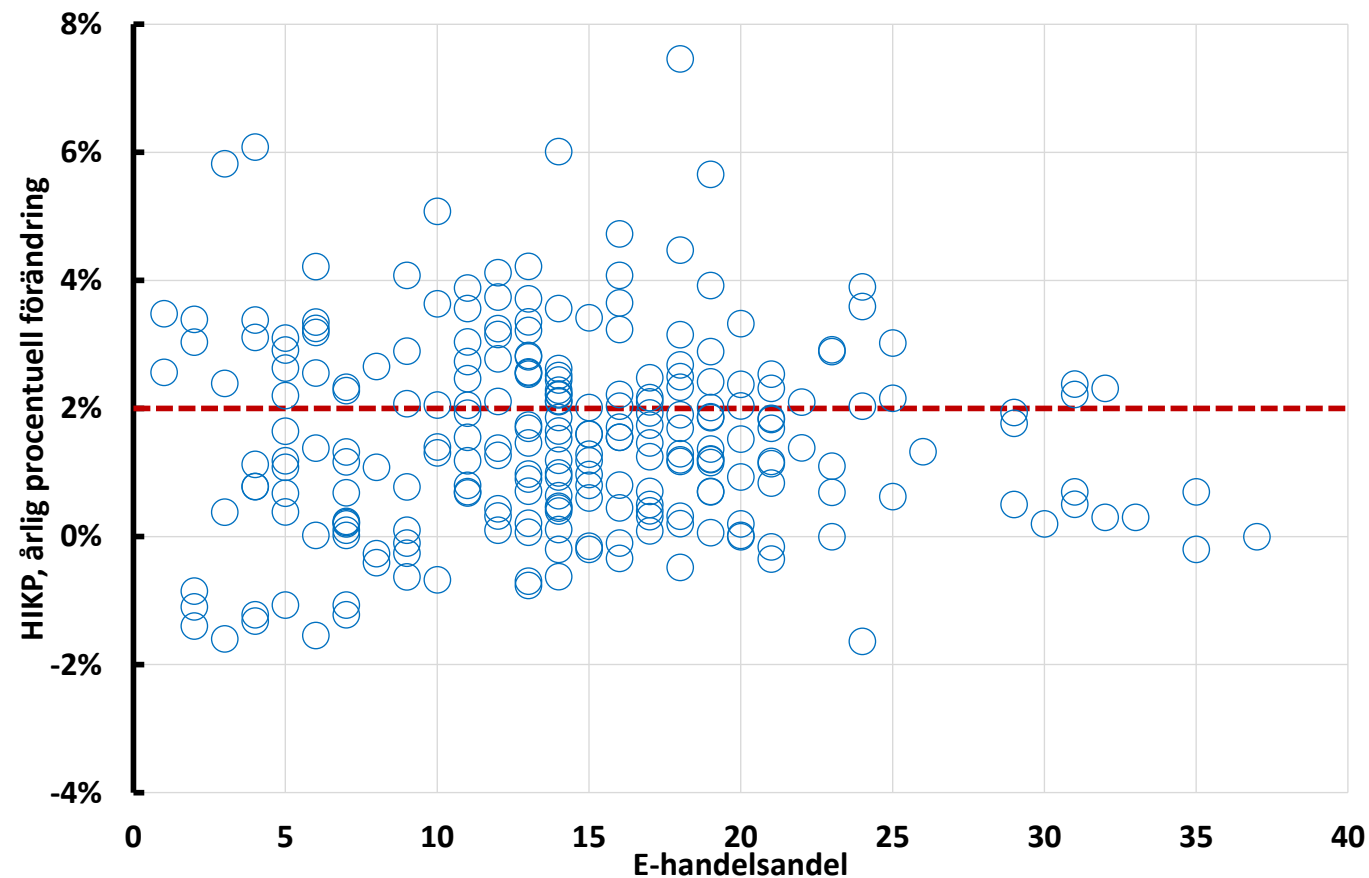
...men främst lägre konsumentpriser

Anm. Svarsfördelning, procent. Konsumentnära företag är företag som säljer varor eller tjänster till privatpersoner. Frågan löd: *Hur tror du att användningen av digital teknik kommer att påverka försäljningspriset på era varor och tjänster de kommande tre åren?*

Källa: Riksbankens företagsundersökning i maj 2018.

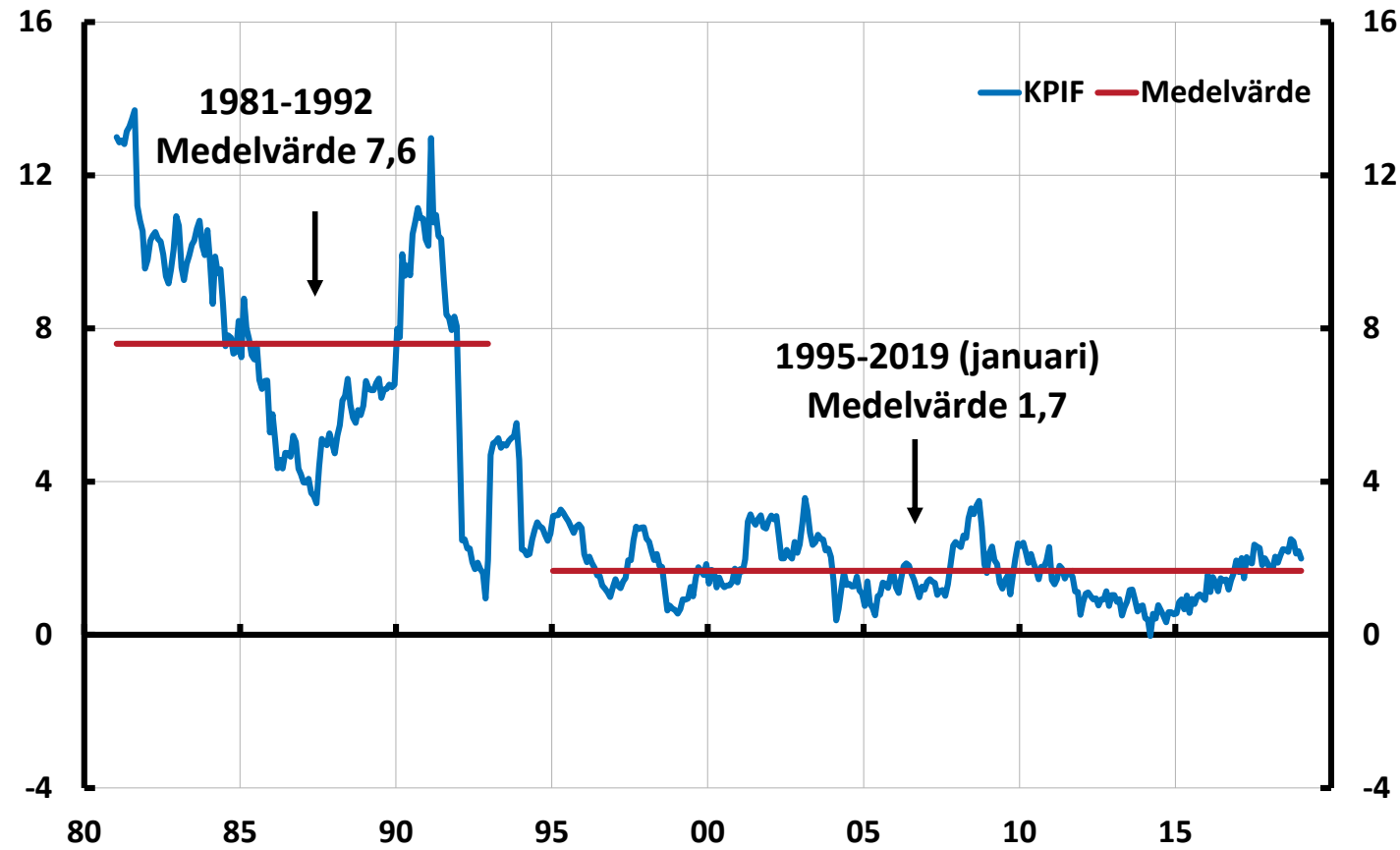
Inflation och e-handel i Europa

Anm. På y-axeln visas den årliga procentuella förändringen i HIKP och på x-axeln landets andel handel som görs via e-handel. Varje cirkel i diagrammet avser ett land under ett år. Länderna som tas med är Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike .

Källa: Eurostat.

Trovärdigt inflationsmål ankare i ekonomin

Anm. Årlig procentuell förändring. KPIF är formell målvariabel sedan 2017-09-07.

Källa: SCB.

Sammanfattande punkter

- Förändringar som digitaliseringen är avgörande för vårt välstånd på sikt
- Men övergångar är inte smärtfria
- Kan ofta hanteras av andra politikområden
- Tydliga spelregler underlättar strukturförändringar
- Ett i köpkraftstermer stabilt penningvärde som man kan lita på är en sådan regel